

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง แอฟริกาภูมิศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทวีปแอฟริกา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่ส่งผลต่อที่ตั้งของกิจกรรมทางสังคม (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๒๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. แอฟริกาเหนือ

๑.๑ กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ อาหรับ เบอเบอร์ และนูเบีย

๑.๒ ภูมิประเทศที่โดดเด่น คือ ทะเลทรายซาฮารา แม่น้ำไนล์ และเขตชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

๒. แอฟริกาตะวันตก

๒.๑ กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ อาคัน, ฟูลานี, เฮฮา, อิกโบ, วอลอฟ และโยรูบา

๒.๒ ภูมิประเทศที่โดดเด่น แม่น้ำไนเจอร์ เขตซาเฮล และเมืองเศรษฐกิจชายฝั่ง เช่น เลกอส

๓. แอฟริกาตะวันออก

๓.๑ กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ บันตู, ชีวา, นีโลเตส, โซมาเลีย, อัมฮารา, อบิสซิเนียน และมาลากาซี

๓.๒ ภูมิประเทศที่โดดเด่น แม่น้ำวิกตอเรีย (แหล่งน้ำสำคัญ) ภูเขาคิริมันจาโร และที่ราบสูงเขตร้อน (อากาศเย็น เหมาะกับการตั้งถิ่นฐาน)

๔. แอฟริกากลาง

๔.๑ กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ บันตู, ชีวา, อูตู, คานูรี, คองโก, ลูบา, มองโก และนีโลเตส

๔.๒ ภูมิประเทศที่โดดเด่น ลุ่มแม่น้ำคองโก ป่าดิบชื้น (ฝนตกชุก แต่มีโรคเขตร้อน) ระบบแม่น้ำซับซ้อน (มีผลต่อการคมนาคม)

๕. แอฟริกาใต้

๕.๑ กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ ชูลู, บันตู, คอยซาน, แอฟริกันเนอร์ (เชื้อสายยุโรป)

๕.๒ ภูมิประเทศที่โดดเด่น ทะเลทรายนามิบและคาลาฮารี พุ่มหญ้าสะวันนา (เหมาะกับการเลี้ยงสัตว์) และชายฝั่งแอฟริกาใต้ตอนล่าง (อากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน)

๖. หมู่เกาะ (มาดาร์กัสการ์)

๖.๑ กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ คือ มาลากาซี (เชื้อสายออสโตรนีเซียน)

๖.๒ ภูมิประเทศที่โดดเด่น เกาะขนาดใหญ่กลางมหาสมุทรอินเดีย ภูมิอากาศร้อนชื้น และมีป่าเขตร้อน และภูเขาไฟ

ตารางแอฟริกาภูมิศาสตร์ชาติ

ภูมิภาค	ภูมิประเทศที่โดดเด่น	กลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ
แอฟริกาเหนือ	แม่น้ำไนล์, ทะเลทรายซาฮารา	อาหรับ, เบอร์เบอร์, นูเบีย
แอฟริกาตะวันตก	แม่น้ำไนเจอร์, เขตซาเฮล	อาคัน, ฟูลานี, เฮาซา, อิกโบ, วอลอฟ, โยรูบา
แอฟริกาตะวันออก	ทะเลสาบวิกตอเรีย, ภูเขาคิริมันจาโร	บันตู, ชีวา, นีโลเตส, โซมาเลีย, อัมฮารา, อписซีเนียน, มาลากาซี
แอฟริกากลาง	แม่น้ำคองโก, ป่าดิบชื้น	บันตู, ชีวา, ฮูตู, คานูรี, คองโก, ลูบา, มองโก, นีโลเตส
แอฟริกาใต้	ทะเลทรายนามิบ, พุ่มหญ้าชาวันนา	ซูลู, บันตู, คอยซาน, แอฟริกันเนอร์
หมู่เกาะ (มาดากัสการ์)	เกาะใหญ่, ป่าชื้น	มาลากาซี (ชาวเกาะมาดากัสการ์)

คู่มือสัญลักษณ์ในแผนที่

สัญลักษณ์	ลักษณะ	ความหมายในแผนที่	ตัวอย่างพื้นที่จริงในแอฟริกา
	คล้ายเมฆหนา	ทะเลทราย	ทะเลทรายซาฮารา, คาลาฮารี และนามิบ
	มีลำต้น-พุ่มใบ	ป่าดิบชื้น/ป่าโปร่ง	ลุ่มแม่น้ำคองโกแถบแอฟริกากลาง
	ยอดแหลมคล้ายภูเขา	ภูเขา/ที่ราบสูง	ภูเขาคิริมันจาโร, เทือกเขาแอตลาส และที่ราบสูงตะวันออก
	เส้นโค้งคดเคี้ยว	แม่น้ำ	แม่น้ำไนล์, แม่น้ำไนเจอร์ และแม่น้ำคองโก
	วงกลม/วงรี	ทะเลสาบ	ทะเลสาบวิกตอเรีย, แทนกันยิกา

กลุ่ม ๑ ภัยธรรมชาติ
๑. “ภัยแล้งมาแล้ว” น้ำในแหล่งน้ำที่เพื่อนนักเรียนอาศัยอยู่ลดลง อย่างรวดเร็ว นักเรียนจะย้ายไปอยู่เขตไหน เพราะอะไร
๒. “พายุทรายถล่ม” พื้นที่ทะเลทรายไม่ปลอดภัยอีกต่อไปนักเรียนจะอพยพไปเขตไหนแทน
๓. “โรคในเขตร้อนระบาดในป่า” ถ้าป่าดิบชื้นมีการระบาดของดโรคเหงาหลับและมาลาเรีย คุณจะอย่างไร
๔. “ภูเขาไฟใกล้ปะทุ” บริเวณที่อาศัยอยู่ของนักเรียนไม่ปลอดภัยนักเรียนจะย้ายไปที่ไหน
กลุ่ม ๒ ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ
๑. “เกิดสงครามในเมืองท่า” นักเรียนจะอพยพไปอยู่ที่ปลอดภัยนักเรียนจะเลือกที่ใด
๒. “ค่าครองชีพในเมืองเศรษฐกิจสูงเกินไป” คนยากจนเริ่มย้ายออก นักเรียนจะย้ายไปเขตไหนที่อยู่ได้อย่างยั่งยืน
๓. “นักเรียนได้รับข้อเสนอให้ตั้งหมู่บ้านใหม่ในที่ราบสูง” แต่ต้องเดินทางไกลจากเมือง นักเรียนจะรับหรือปฏิเสธ เพราะเหตุใด
๔. “เกิดการแย่งชิงแหล่งน้ำในพื้นที่ของนักเรียนอาศัยอยู่” นักเรียนควรต่อสู้หรืออพยพ

กลุ่ม ๓ ทริพยากรและโอกาสใหม่

๑. “นักเรียนพบแหล่งน้ำใหม่ใกล้ทะเลทราย” จะตั้งถิ่นฐานใหม่ที่นั่นหรือไม่ อธิบายเหตุผล

๒. “มีคนเชิญนักเรียนไปอยู่แถบชายฝั่งอบอุ่น” นักเรียนจะย้ายไปไหม ถ้าเขื่อนั้นมีทะเลและเสี่ยงจากคลื่นและการบุกรุก

๓. “มีพื้นที่ราบลุ่มติดแม่น้ำที่ยังไม่มีคนอยู่” นักเรียนจะพัฒนาเป็นถิ่นฐานใหม่หรือรอคนอื่นก่อน

๔. “นักเรียนได้รับโอกาสและเปลี่ยนที่ดินกับกลุ่มอื่น” เช่น แลกเปลี่ยนพื้นที่ป่าดิบชื้นกับเขตภูเขาสูง นักเรียนจะแลกเปลี่ยนหรือไม่ เพราะเหตุใด